

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Post Cineres Sabbato.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

rus est. Iesu bone, qui p̄specto amore & misericordia tua infinita, inimicis suis exemplo tuo nolit ignoscere; p̄sertim cum te videat tanta, sine vllō crimine aut delicto, mala, iniuriasque tolerasse, & à quibus ea acceperas inimicis ignouisse. Ignoscimus, Pater æternæ, ignoscimus iam ex hac hora inimicis nostris, atq; eos ex animo complectimur, *Dimitte igitur nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris*; dimitte, in quâ, per merita filii tui, per sanguinem, mortem, ac passionem eius, ad eum plane modum, quo nos omnibus qui in mundo sunt ignoscimus. Atque vbi omnium semel delictorum nobis veniam concesseris, fidelius in hac vita tibi obsequium exhibebimus, expectâtes interim donec te in altera glorificemus.

POST CINERES SABBATO.

Partitio.

- I. De iactata nauis Ecclesia.
- II. De mari mundi.
- III. De Ecclesia nauis.
- IV. De ventis turbulentis eam impetentibus.

Cum sero esset factum, erat nauis in medio mari, & Iesus solus in terra. Marc. 6.

FIGVRA.

Gen. 7.

MA G N A quidem illa fuit tempestas, qua quadraginta dierum spatio, Arca Noe in aquis diluuii hinc inde iactata, ac mille periculis, licet absque vllō naufragii timore, exposita fuit: donec columba, oliuarum vitentibus vernantem folijs deferens, ad Arcam rediret: quo tandem signo cognouit Noe Deum iam reconciliatum, & aquas diluuii esse immiuras; tunc enim primo venti poni, vnde cessare, procella quiescere, tempestates desinere coperunt, vnde deinde Arca in montibus Armeniae fixa hæserit. At non minor hodierna die nobis tempestas in Euangelio proponitur. videas hic namque cymbam, quæ Apostolos, veluti Noachum cum filiis, vehēbat, non quidem in aquis diluuii, sed in medio maris procel-

losi, tumentis, atque vndique mortem & extremum periculum minitantis fluctuantem: quæ licet iam iam fluctibus haurienda videatur, salua tamen & incolomis eluctatur: nam vix illam Christus, qui vera columba est, quæ egregium illum ramum, pacis inter nos & patrem suum in itæ symbolum attulit, intrauit; cum statim omnis illa tempestas contigit, venti quiescerunt, vnde detumuerunt, & fluctus malaciam induerunt. De hoc mari, de nauis hac, de hac denique tempestate nobis hodie sermo est; at salutaris prius illa stella maris ad quam velut Cynosuram nostrum cursum dirigemus.

A V E M A R I A.

Ab eo tempore, quo sanguis innoxius Abelis effusus est, in quo, secundum August. *Aug. 1. Ecclesia cepit exordium, nunquam in ea de Cain fratricidæ Cain, profani Esau, persecutores Dei. Pharaones, fornicatrices Isabeles, proditores Iudæ, aut falsi & improbi ministri defuerunt. Reperamus licet ab ipsa mundi origine memoriam vltimam; repetamus omnia secula, reuoluamus omnia antiquitatis monumeta, totis illis quinque annorum milibus sæculum non inuenies, quo Ecclesia & ciuitas Dei persecutiones non sustinuerit. Video enim tot falsos Prophetas in Israel aduersus vnum Eliam conspirantes: video tot vbiq; in Caldæa fornaces aduersus tres pueros Hebræos accensas: tot lacus, tot speculacas, tot cauernas leonibus refertas in vnum Danielem in Babylone præparatas: tot tormenta, tot crudelitates in Ægypto aduersus Hebræos conceptas: tot Philistæos, Amorrhæos, Iebuzæos, Chananæos, Madianitas, Amalecitas aduersus Israel conspirantes: tantos deniq; vlulatus, tanta lamenta, tantos in Rama in infanticidio audio ploratus. Quæ omnia David coacervâs, Ecclesiæ victorias iure merito decantat: *Sæpe expugnauerunt me à iuuentute mea, dicat nunc Israel, sæpe expugnauerunt me à iuuentute mea etenim non potuerunt mihi.* Ac si diceret, *Audacter ð Israel, Catholica inquam Ecclesia, figura & cetera. Insignis figura & cetera.* proloquere & confitere, sæpe à iuuentute inimici mei oppugnauerunt, ab incubulis me meis obsederunt, sed semper in vanum*

Judith. 5. vanum eorum conatus cecidit, semper vi-
 trix euasit. Profecto, Auditores, Ecclesia
 nostra Bethulia est, quæ quidem ab inimi-
 cis circumuallata fuit, nunquam tamen cap-
 ta; toties quidem oppugnata & vndique
 impetita, at nunquam expugnata, nūquam
 expilata. Ipsa casta illa Susanna est, quæ fal-
 sos accusatores non perhorrescit. Pulchra
 illa Judith, quæ Holofernem prosternit, iu-
 gulat, ac integros exercitus in fugam versos
 profingat. Lapis ille est in petra fundatus qui
 est cælestibus illis montibus præcisus statuas
 sine manibus comminuit, ac in cinerem re-
 digit. Arca illa fœderis est, tabulas Legis, &
 virgam prodigiorum operatricem in se con-
 tinens, quæ idola euerit, hæreses subiugat,
 iudaismos profingat. Illa est Salamandra quæ
 in mediis flammis viuit, & per flammam per-
 secutionum incrementa sumit. Sacra illa lau-
 rus est, semper virens, fulmina non formi-
 dans. Pulchra illa rosa est, quæ inter spinas
 non suffocatur. Denique illa palma dici po-
 test, quæ quo magis deprimitur, eò magis
 in sublime sustollitur. Quid amplius? est
 mirabilis illa arca Noe, quæ, quo fluctus af-
 flictionum vehementius insurgunt, eo ma-
 ius incrementum sumit, & amplius efflore-
 scit, ino quemadmodum aquis diluuii om-
 nia palatia, & quidquid in mundo excelsum
 fuit, obruebatur, sola Arca Noe in montibus
 Armeniæ conseruata: ita quoque omnia
 Regna mundi & Monarchiæ fluctibus, & ar-
 morum procellis immergæ & inuolutæ per-
 ierunt; vnica autem Arca Noe, sancta scili-
 cet Ecclesia, Monarchia, inquam, Christi
 Iesu, quæ in æternum non dissipabitur, &
 quæ si fractus illabatur orbis, infracta per-
 manebit, in columbis superenabit. Et quod
 de potente illo Ponti Rege Mithridate, qui
 quadraginta annorum spatio popul. Roma-
 num bello terra marique fatigauit, traditum
 est nullo scilicet vnquã veneno, quod à pri-
 ma ætate eidem assueuisset, necari potuisse:
 idem ipsum de Ecclesia nostra ausim asserere,
 quæ quod à primo ætatis suæ die veneno
 persecutionum assueuerit, nunquam perse-
 cutionibus poruit succumbere: vt præclare
 nescio quis dixerit:

*Sanguine fundata est Ecclesia, sanguine creuit:
 Sanguine nutritur, sanguine finis erit.*
 Nam quemadmodum fraterno primum ma-
 ducunt sanguine Romæ muri, ita fundamē-
 ta Ecclesiæ Christianæ sanguine Christi Iesu.
 Sanguis Martyrum eidem incrementum de-
 dit, vt Cyprian. recte scripserit: *Sanguis mar-
 tyrum est semen Christianorum.* Sanguine et-
 iam & resurgentium afflictionum rabie fo-
 uetur: quin & in sanguine & cæde, quam
 Antichristus exercebit, desinet & sepelietur,
 denique est illa nauis, quæ hætenus semper
 fluctibus maris agitata est, & etiamnum a-
 gitatur, vt hodiernum Euangelium decla-
 rat. *Cum sero esset, erat nauis in medio mari.*
 Verum, ne hæc nos tempestas è cursu ora-
 tionis alio abripiat, primo de mari, deinde
 de cymba, & postremo de ventis orationem
 instituemus.

Quod ad primū; nihil est omnino, quod
 aut melius, aut accommodatius Oceanum
 ventis agitatam, & tempestatibus æstuan-
 tem exprimat, quam hic mundus. Et profe-
 sto ita est, neq; enim tot in mari naues nau-
 fragio demerguntur, quot in mundo animæ
 ad tentationum scopulos illisæ ad inferna-
 lem voraginem & barathrum deuoluuntur:
 non Euripus tot agitationes, aut mare com-
 motiones experitur, quot ipse mundus in-
 quietudines: non tot Syrtis, & Charybdes
 in mari reperire est, quot discrimina & peri-
 cula in hoc orbe calamitosissimo. Sicut en-
 nim mare omnium ventorum officina est,
 ita mundus calamitatum theatrum, & velu-
 ti omnium malorum colluuias. Demum
Non mare tot guttas, quot mala mundus habet.
 Mundus scilicet mare est, in quo infelix A-
 dam cum omni posteritate, propter vnum
 peccatum originis, naufragium passus est.
 O naufragium deplorandum! in quo om-
 nes illæ pretiosæ gratiarum merces in Para-
 diso terrestri possessæ, vno momento; atq;
 inter cæteras pretiosa illa gemma, iustitia
 inquam originalis, pessum iuerit. Est mare
 illud vndosū, in quo à primo natiuitatis die
 submersi sumus, & quidē sine vlla emergen-
 di spe, nisi sol nobis Baptismi radiis suis emi-
 cantib. affulgeret: Adeo vt quemadmodum
 nihil periculosius est, quam in mari nauiga-
 re;

Tom. 1. Bessai Quadrag.

H h re;

re; ita nihil etiam cum maiori coniunctum
diferimine, quam in hoc mundo & viuere &
agere. Quanto namq; nauigantes sese expo-
nant periculo optime Meander Poeta in-
nuit, *Satius est pauperem in terra viuere, quam
diuitem nauigare.* Quin & tria per omnem
vitam sibi accidisse dixit Cato, quorum po-
stea pœnituisset; primum, si quid aream fœ-
minæ credidisset; secundum, si quopiam na-
uigio uectus esset, quo pedestri itinere per-
uenire licuisset; tertium, si quis dies ipsi per
negligentiam absque fructu effluxisset. O
vere dignam Romano sententiam! Magna
quidem hæc, at quanto maiora in vasto hoc
& ventoso mundi salo pericula occurrunt?
omnibus quippe qui id per nauigarunt non
secus male cessit, quam cymbæ huic Apосто-
lorum, quæ in altum prouecta naufragii pe-
riculum subiuit; *Nauicula autem in medio ma-
ri iactabatur fluctibus.* Hinc Ionas quoque in
plenum mare prouectus, ingens vitæ discrimen
adiit: *Et facta est tempestas magna in ma-
ri, & nauis periclitabatur.* Quare nihil aut tu-
tius, aut securius est, quam in terra ambula-
re, hoc est, humilitatem confectari, de qua &
verum illud est:

Apoth. Menandr.
Trium re-
rum Cato-
nē pœni-
tebat.

Ioan. 2. Matt. 14.

Ion. 2.

Apoth. Isocratis. Elian. l. 12.

Qui iacet in terra non habet unde cadat.
Summus ille oratorum Græciæ, Isocrates, de
Atheniensi repub. quondam dicere solebat,
Athenas quidem esse ad peregrinandum iu-
cundissimas, verum ad inhabitandū non ad-
eo securas. Verum cur tale patriæ tribuis e-
logium, Isocrates? Merito quidem: neque en-
im vlla fuit in toto orbe respub. quæ cum il-
lius ingratitude sit comparanda, nam quos
aliquando ad aliquod culmen honoris, aut
dignitatis fastigium euexit, eos celeriter ad
infimum infamiæ gradum deturbauit: hos
magna cum ignominia in exilium pellēs, il-
los autem iniquis iudiciis ad mortē & cicu-
tam condemnans: testes mihi sunt Phocio-
nes, Pericles, testes Demosth. & Socrates. Idē
ipsum mihi de mari huius mundi liceat di-
cere, quod ad peregrinandum & deambulā-
dum quidem iucundissimum est, ad inhabi-
randum a. plenum periculis; vt nihil omnino
in rerum natura sit, quod cum huius ingra-
titudine sit conferendum: omnes namq; quos
ad honorum culmen sublimes euehit, mox

ad imum infamiæ gradum deturbat. Exem-
plis rem confirmabo. Aman tam felici fortu-
næ aura afflatus, vt primus à Rege inter Sa-
trapas fuerit, totius regni habenas modera-
retur, & ad eius vocem omnes contremisce-
rent, sequenti die laqueo vitam finit. Holo-
fernes princeps militiæ Regis Nabuchodo-
nosor in obsessione Bethuliæ, eū Iudith frui
amoribus, & vrbe potiri sese sperat, capite si-
mul & vita priuatur: *Ecce caput Holofernis Iudith. 17.
princ. p. militiæ Assyriorum, & ecce conopœum
illius in quo recumbebat in ebrietate sua, ubi
per manum femina percussit illum Dominus
Deus noster.*

Descendam ad historias profanas, & de-
monstrabo quam multi fluctibus & vortici-
bus huiusce maris absorpti sint. Alexander ille
Macedo, cui semper fortuna lato arrisit vul-
tu, qui totum terræ orbem nominis sui terro-
re impleuit, imperiū per omnes mūdi termi-
nos extendit, cui vnus orbis non suffecit; eo
superbiæ arrogantiaq; deuenit, vt non am-
plius Philippi, sed Iouis filius appellari volu-
erit. Quas adhuc ipsi tragœdias munde exci-
tabis? ecce tibi eū dem post tot victorias, tot
trophæa, tot inanes honorum titulos & deli-
ramenta, in medio vitæ cursu violenta morte
abreptū, & triginta dies inhumatū bestiis &
volucris in prædam relinqui, regnum quo-
que eius diuisum est, factus & superbia ad ni-
hilum redacta, corpus ludibrio omnium ex-
positum, & anima infernalib. mancipata tor-
mentis. Anne hæc ingrate tuis cultorib. red-
dis præmia? An non est Iulius Cæsar, qui per
nostras hæc Gallias toties Romanas aquil-
las victor circumtulit, cum quintū Dictator
& triennio Imperator fuisset, quinquagies eū
hoste congressus semper victor rediisset? Ro-
mam victoriis inflatus reuersus, in Senatu in
conspectu populi Romani, viginti & am-
plius vulnerib. confossus, ludibrium fortunæ
demonstrauit. O tragicam immanitatem!
nunc, & mundo securus confide, & in infido
hoc mari fiduciæ anchoram fige. Mundus
scilicet scæna fortunæ est & theatrum, in quo
lugubres ipsa tragœdias exhibet; atroces sc.
Thyestes, Atreos, Agamemnonas, dramata
Regia & imperatoria, vt pore quæ in summis
solū ludit, & solos magnates spectādos pro-
ponit.

*Alexand. necatus
triginta
dies iacet
insepultus.*

*Plutarch.
in Iulio.
Iulius Cæ-
sar post 10
victorias
20. vulne-
ribus con-
fossus est.*

ponit. pro quāto fluxus & refluxus in hoc mari glaciali cernere est, quot fortunarum mutationes, quot superborum euerfiones, & quantam, pro Deuſterum viciffitudinem?

Compara-
tur mun-
dus mari,

Adſis igitur huc Aulice, qui ſecurus in hoc Euripo nauigas, libero curſu, vndas, procellas, & naufragia non pertimeſcens, euagaris; adſis inquam huc mecum, & in littore maris confidentes pauliſper philoſophemur. quæquæ æquor patet, circumferas oculos, & vide num in vaſto Oceano, locum vnum, aut angulum, aut minimum reſeſſum reperire ſit qui à naufragio tutus ſit. indica mihi, ſi potis es, & locum in mundo, qui periculum aut fortunæ iacula & ludibria, in tuto poſitus nō perhorreſcat. Penetra iterum, ſi lubet, intimos Oceani ſinus, & ſi potes, vnicam quæ careat falſugine guttam exhibe; venias deinde ad mundum, & vel vnam voluptatem eius demonſtra quæ amaritudine non ſit permixta. Non reperies vllam; nam *extrema gaudij luctus occupat*. Premit voluptatem cito pede triſtitia, gaudium luctus; mel felle permixtum eſt, & dulcedo myrrha. Denique ipſa viscera & intima penetralia maris perſcrutare, ad imas abyſſos deſcende; & ſuperius præter inconstantiam, in medio præter falſuginē, inferius præter arenas, nil reperies: idem de mundo hoc eſto iudicium, tenta eum & metire quotieſcunq; volueris, fundum eius, nihil præter arenam, cineres, & meram vanitatem eſſe perſpicias.

Prov. 14.

At fatiſ iam in mundi hoc pelago fluctuauimus, ad littora nauiculam propellamus. Nauicula porro in qua Apoſtoli tempeſtate quatiuntur, Eccleſiam nobis repræſentat: atq; ita eam intel igit B. Clemens; *ſimilis eſt, inquit, ſtatus Eccleſiæ magna nauis, quæ ex diuerſis regionibus viros portat per vndoſum pelagus in ſecurum portum & magnam ciuitatem*. Vere quidem: Eccleſia quippe eſt nauis bellica, pro fide Ieſu Chriſti decertans, nauis vinci neſcia, inexpugnabilis; nauis quæ oppugnari poteſt, at non expugnari; quæ quidem fluctibus & procellis impetit, ſed nunquam inmergitur,

Fluctuat, at nunquam mergitur illa ratio.

Tradunt Naturalium rerum ſcriptores, in Seyro inſula lapidem reperiri, qui integer

quidē in aquam proiectus natet, at commi- aqua pro-
notus mergatur. Super huiusmodi petram iectus na-
ædificata eſt Eccleſia, quæ petrâ integrâ & tat.

indiuifa permanēte, illa in aquis mundi hu- Plin. lib.
ius ſemper fluctuat; at hæreſibus & ſchif- 36. cap. 17.

matibus in diuerſas diuiſa partes, mergitur, & fundum petit. Eccleſia denique eſt nauis

regia, quo eam Salomon nomine nuncupauit, *terribilis ut caſtrorum acies ordinata*: nauis ſane terribilis, dæmonibus extimeſcenda, ad præliandum peridonea, in qua Ieſus

Cant. 6.

Chriſtus nauclerus eſt, crux malus, virtutes vela, charitas funes, ſacramenta bombardæ, gratiæ propugnacula & munimenta, & S. Spiritus dulce Zephyri ſtabrum: teſte Dauide:

Spiritus tuus bonus deducet me in terrâ reſtam. Pſal. 142.

In hac quoq; nauis cop æ nauales ſunt in tres turmas diuiſæ: vna Eccleſiaſticorū & ſacerdotum, altera Laicorum, tertia Religioſorū.

Quamuis autem ſumma poteſtas penes Chriſtum ſit, qui ſummus Gubernator & Imp. huius exercitus eſt; tamen quoniam maiores adhuc & potentiores exercitus habet ſcil. Angelorum in cælis, Dæmonū apud inferos, & omnium creaturarum in hoc mundo: & quoniam necceſſe non eſt omnibus, præterquam animabus Beatorum in cælo viſibilem ſe exhibere; ideo S. Petrum & omnes eius ſucceſſores, veluti vicarios generales in hac militanti Eccleſia, ſumma in eos translata poteſtate, reliquit, vt quidquid in exercitu Reges deeſſe viderint, libere decernant ac ſtatuant. *Conſtituit eum Do-*

Pſal. 142.

minus domus ſuæ, & Principem omnis poſſeſſionis ſuæ? Imprimis autem vt veluti dux & chiliarcha foret cum plenaria poteſtate.

Pſal. 104.

Ecce tibi in hac prima turma, veluti in prima acie ſub ſummo illo Pōtifice, Ieſu Chriſti vicario, Episcopos, veluti Tribunos militares, nō quidem cum abſoluta poteſtate conſtitutos; ſed veluti in ſortem ſollicitudinis vocatos, vt diœceſium ſuarum veluti legionū quarundam cōmodis ſalutiq; inuigilent. Poſt eos ſequuntur Paſtores Eccleſiarū, veluti Centuriones aut primipili. In ſecundam vero turmam nobilitas, populus atq; omnes laici coniecti ſunt, mediam & confertā aciem ex hac nauis decertatium conſtituentes; omnes enim in Baptiſmo in hunc exercitum nomi-

III.

Delinea-

tio exer-

citus Ec-

cleſiaſtici.

Clem. in
ep. ad la-
cobum.

Lapis in-
teger in

na dederunt; omnes in Confirmatione lustrati sunt, & arma acceperunt; omnes demum stipenda meruerunt, & annorum acceperunt in Sacramēto Eucharistiæ. In tertia vero turba velut in vltima triariorum acie, Religiosos diuersis muniis & officiis destinatos occupatosque contemplet. Horum nonnulli in vallis vigiliis agunt, & in propugnaculis locisque eminentioribus veluti in specula excubant, vt videant, ne quid Resp. Christiana detrimenti capiat; vt sunt Conuenticales & Mendicantes in vita actiua vt plurimum occupati. alii ceu vitæ prodigi, & omnino voluntarii, extra castra se subiiciunt, hostem inuadunt, velitationes assiduas committunt, magna inimico damna inferentes; Anachoretæ s. & Seditarii. Alii etiam, veluti in certum sese periculum conuicentes, in montibus quodammodo excubant, in desertis figunt tentoria, inimicum inuadunt, insidias & fraudes eius detegunt, & aperto eum Marte aggrediuntur, nempe eremicolæ.

An non illa vere excellens nauis est probe armata, egregie instructa, atque ad omnem impetum propulsandum paratissima: quæ nihil sane est aliud, quam valida illa turris Dauid, mille armis & clypeis circumdata: *Mille clypei pendunt ex ea, & omnis armatura fortium.* Est nempe nauis illa institutoris de longe porians panem. Pater æternus diues ille institutor est: Iesus Christus, sacer panis: Ecclesia, nauis quæ illum vehit, & quidem de longe, hoc est, à cælestibus sedibus à summo caelo nempe egressio eius. Vere inquam panis de longe veniens, panis tanto tēpore expectatus, panis quo totus terrarum orbis enutritus est. Notate rē Auditores: panis nauticus, qui in nauas distribuitur, solet esse bis coctus, qualis pfecto Iesus Christus est, bis s. genitus, semel quidē in sinu Patris æterni: iterum vero in sacro Virginis utero. Vere igitur nauis Ecclesia dici ac nominari potest.

Proponite vobis ob oculos Auditores, nauem quam Salomon tertio quoque anno in Tharsis mittere solebat, *deferentem inde aurum & argentum, & dentes elephanti, & simias, & pauos.* Quid putatis hisce designari, Auditores? Aliud nihil quam nauem Eccle-

siæ, quæ non in mari Tharsico, sed in mundi huius oceano nauigat, aurum fidei, ebur charitatis, & argentum spei semper deferens; adhæc pauos & simias, id est, bonos & malos. Ecclesia deniq; est, nauis salutis extra quā nulla est salus; cuius figuram Arcā Noe fuisse arbitror: omnes namq; qui extra Arcā tempore diluuii erant, naufragio cōsumpti sunt; ad eundē plane modum, omnes qui in agris sunt, & extra nauim Iesu Christi, periculo expositi sunt, & in extremo salutis discrimine versantur. Tu inquā vere nauis es, ô Ecclesia, & quæ solā, ingentes illos thesauros, Sacras nimirum litteras, Sacramentorum gratiam, & miracula cōtines. Tu sola es triremis illa Prætoria, quæ præclaro hoc Catholicæ nomine diceris: cæteræ quæ in mundi huius mari feruntur, nihil sunt aliud quam myoparones & cymbæ piraticæ, mare hoc vndecumq; infestum reddentes; nauigiola prædonum, & falsariorum, pseudo-prophetarum, & ministrorum Satanæ. Tu sola totum orbem circumlustrasti, & ab vno populo ad alterum vsq; ad alterum vela tua extendisti. Cymbæ Mahometicæ, Nestorianæ, Eutychianæ pestiferis infectæ hæresibus, qui Orientem tantum lustrarunt, nunquam ad Occidentem pertingere, aut nostros limites infestare potuerunt. Myoparones Lutherani aut Calvinistici nunquā mare Mediterraneum transiere, vt Africa, Asiā, Ægyptum deniq; perlustrant, ne ipsam quidem Græciam: nihil vmq; tale trans mare, cuiusmodi tu doces, auditum est Luthere. At tu, ô nauis prætoria omnia circumnavigasti, omnes terras, omnia regna clāgore & sonitu tubarum tuarū excitasti; nam Prophete, *in omnem terram exiit sonus eorum:* cur-
sasti à polo Arctico vsq; ad Antarcticum: quin & etiamnum hodie in Oriente vsq; ad Indias enauigas, in Occidente vsq; in Americam, in Septentrione ad vsq; Iapones, in meridie ad vsq; Brasiliam: per omnia denique mundi climata ad ipsos vsq; Antipodes pertendis. At audire mihi frementes hic videor ventos, videamus quid postulent.

Porro venti, qui tanto impetu nauem hanc cōcutiunt & percellunt, persecutiones nauem sunt & minæ tyrannorum. Quot porro ven-
ti, &

Cant. 4.
Pro. 31.

Psal. 28.

3. Reg. 10.

Gen. 7.

Ecclesia
torum
la orbem
pernauigauit,

Hæreses
paruo alle
quo mor
di angulo
continetur.

Psal. 18.

IV.

Venti qui
nauem
hanc im-
ti, &

perunt per-
secutionē
denotant.

ti, & quam validi ē Iudaica cauea prodeun-
tes nauem hanc impēterint, & quæ quales-
que tempestates hinc aduersus eam excitatæ
sint, vix dici potest, Auditores. Ipse quippe
gubernator & Palinurus noster in crucem
actus est, S. Steph. lapidatus, S. Iacob. ē pin-
naculo præceps datus, omnes deniq; Apost.
dispersi & in fugam acti sunt. Quantos cru-
delitatis immanitatisque Aquilones excita-
uit Paganismus & gentilitas? quantas tem-
pestates, portenta illa Imperatorum, Nero-
nes, Decii, Domitiani, Valeriani, Maximini,
Traiani, Iuliani, Diocletiani, alii que innum-
meri? Quantis, proh Deum immortalem
tempestatibus, quantis procellis, quantis
denique turbinibus conuulsatae sūt Eccle-
sia! Decumani omnino fluctus te conuulserunt,
at non excusserunt.

Damasus
in vita Mar-
celli.
Eusebius
hij. Eccl.
l. 8. c. 2.

Immanis
crudelitas
Diocletia-
ni aduersus
Christia-
nos.

30. Papa
martyrio
affecti.

Damasus Papa multis cum lachrymis &
suspitiis narrat ma'ia, quibus Diocletianus
Ecclesiam impetiuit, quibusq; septendecim
Christianorum millia, diuerbis tormentorū
generebus, ē medio sustulit. Quin & Euse-
bius, qui ea tempestate vivebat, historiarum
monumentis prodidit, omnes Romanos
carceres & ergastula ita Christianis oppleta
fuisse, vt locus nō esset iis qui in eadem pro-
pter delicta capita'ia essent coniecti. Addit
insuper, eundem ipsum tyrannum, verum
Christianorum flagellū, eo immanitatis pro-
cessisse, vt omnes quotquot de Religione
Christiana tractarent, libros, publico edicto
cremandos iussit: quo hac ratione omnem
penitus Religionis Christianæ memoriam
ē mentibus hominum euelleret. O barba-
riem inaudi am! Quis obsecro, inquit Euse-
bius, interius animo non commoueretur,
eum quod hęc nos oculis aspeximus, tot
sacra volumina, tot diuinas scripturas in ro-
gum medio foro cōici videret? quis quæso
hęc intuens sibi temperet à lacrymis? Vere
enim tunc factus est motus magnus in mari, ita
vt nauis operiretur fluctibus. Distraxit hęc
tempestat triginta continua serie Romanos
Pontifices, omnes martyrio inelytos: exter-
minauit hęc eadem vno turbine ex Oriente
& finibus Africæ ducentos viginti Episco-
pos, quos Symmachus Papa profugos, & in
Sardiniam profectos liberaliter fouit, qui-

busq; vitæ necessaria subministravit. Hem
quæ tempestates, hem quinam turbines!

At nondum hic subsistimus, turbines &
aquilones hęc seon hanc itidem nauim mi-
rum in modum conuulsarunt, vt facta sit
tempestat magna. Hem! quenam rabies ab A-
rianis excitata est? ita vt totus pene terrarū
orbis mergeretur, & præ angustia cordis
clamaret, Domine perimus, & vt B. Hierony-
mus testatur, ingemisceret, & se Arianum es-
se miraretur. Totus pene mundi ambitus ab
hac hęc hęc dementatus fuit: multi eam Re-
ges & Principes fouerunt, plurimi eam Epi-
scopi amplexati sunt, eandem Constantius,
Valens Imp. Reges Gothorum in regno Ita-
liæ, Vandali in Africa, deinde Iconomachi,
Leo Isauricus, Constantinus Copronymus,
Philippus, Armenii, & plurimi alii, & lin-
gua, & armis defendendam suscepere. Quin
& tradit in Chronicis suis Sigebertus, quod
notatu dignum, impium illum & infandum
Copronymum plures ē medio Catholico,
quam vllum vquam tyrannum, sustulisse.

Quas deinde turbas, quæ prælia, quos
turbines, quas tempestates, vnicum illud
monstrum, in Saxoniarum cauernis natum Lu-
therus, anno Domini M. D. XVII. tempori-
bus Leonis Papæ & Imperatoris Maximilia-
ni, in Germania excitauit? Indulgentias Pō-
tificias oppugnat, Purgatorium penitus ne-
gat: aduersus Episcoporum potestatem de-
bacchatur, deniq; contra vniuersam Eccle-
siam arma mouet & prælia. Quos porro tur-
bines persensisti o Gallia? quibus tēpestati-
bus cōquassata es propter nefandum nefan-
di illius Caluini furorem? tempestatibus, in-
quam quæ tua eam panilia destruxerunt, al-
taria tua euerterunt, templā tua prostrauit:
tempestatibus, quæ sacerdotes tuos ex-
cruciarunt, monasteria tua confregerunt,
imagines tuas demolitæ sunt: tempestatibus,
quæ sacros tuos calices eliquarunt, benefi-
cia inuasunt, & omnia tua sancta concu-
carunt, profligarunt, profanarunt. Horresco
referens. Vide etiamnum hodie euaporantes
fumos o Gallia, & illa tua cruenta vulnera
nōdum obducta sunt, Nūc cinis est vbi Troia
fuit. Verum tandem aliquando clemens il-
le Pater, imperauit mari & ventis. Cohibuit

Crudelitas
Arianorū
Dial. con-
tra Luci-
serian.

Ventus ha-
reseos.

Rabies
Lutheri.

Castiga-
tiones in
eos qui
Ecclesiā
persecu-
ti sunt.

*Ætiod. 14.
Num. 17.*

hic Æolus, emissos carcere ventos, turbines sedauit, & serenitatem superinduxit Pharaon, primus Ecclesie persecutor, in Rubro mari sepultus est. Terra dehiscens primos Schismaticos Core, Dathan, & Abiron viuos ad inferni barathrum transmisit: Iudæi mille calamitatibus, ubiq; terrarum circumuallati, omnium ludibrio & fannis sunt expositi. omnes illos Imperatores Romanos, Christi a noru carnifices: omnes quoq; illos Ecclesie inimicos, inaudita & calamitosa morte ultor Deus puniuit. Nero namque sibi ipsi tor tor fuit, Decius à Gothis superatus, & castris exutus, misere in vndis suffocatus est: Traianum paralysis ad mortem vsque ex cruciauit. Maximinus graui oculoru dolore oppressus, sibi ipsi sperans succurrere, mortem potius accersuit: Valerianus à Rege Persarum in captiuitatem ductus ephippiarii munus exercuit, stapedem tenens barbaro Rege equum conscendente. O vindictam diuinam! o meritas punitiones! Iulianus quoq; vt D. Greg. Nazianz. tradit, miraculoso ictu lancea e medio sublatus. sepultura caruit Valens Arianorum partes fouens, Arianus & ipse viuus, teste Rufin. conflagrauit. Hæc sc. pœna fuit eoru, qui hæreticos & hæreses fouerunt.

*Grat. 2. in
Iulian.*

Lib. 11.

*Athanas.
orat. cont.
Arian. Ru-
fin. lib. 20.
hist.*

Videamus modo tragicum finem & lugubrem catastrophem Hæresiarcharum. Arius dysenteria vexatus, & internis cruciatus torminibus, in latrinis animam emisit, vt D. Athanasius & Rufinus testantur. Manichæo viuo Rex Persarum, vt Epiphanius hæresi LXVI. scribit, pellem detraxit. Nestorii impiam linguam vermes blasphemie vindices corro dentes, mori coegerunt. At suauius multo Lutherus vitam finit. bene namq; potus, & eibus distentus, absq; vlllo ext. rno pietatis signo, cubitum secedens, apud inferos pernoctauit. Zuing. Coch'æo teste, agmen aduers. Catholicos ducens, armatus in acie interfectus est. Carolstadius, Ministrorum Basiliensium relatione à diabolo suffocatus interiit. At nō tu omnium scelestissime Caluine, infelici & pœnè tragico exitu vitam finisti? à vermibus sextipedibus, velut Herodes, velut Antiochus, & velut Maximinus fuit consumptus: quin & inuocatis demonibus, feribundus & desperans miserabili catastropha animam emisit.

*Colchæus
in vita Lu-
theri.*

*Bolsetus in
suis vita.*

*Discite igitur iustitiam moniti & non tem- Virgil. 6.
nere diuos. Hac ratione turbines isti quietes Æneid.
runt, hoc modo mare pacatum, & facta est
tranquillitas magna, pax quidem reddita Ec-
clesie, quies fidelibus, & nauiculæ securitas.*

Tu vero Deus æterne, qui ventis & mari imperas, verus protector & defensor Ecclesie, animarum nostrarum zelator, qui post tempestatem, tranquillum: post imbres, serenitatem superinducis: quiq; non permit- tis continuo terram diluuiio regi, nec semper in cœlis tonas, aut tempestatem continuam cies: defende obsecro, Ecclesiam tuam, concede pacem, hæreses omnes exingue, & turbines hos, qui tēpestates procreare gestiunt, longe dispelle. Ante omnia autem o Pater æterne, & omnipotens, miseris nostras animas, quæ in huius carnis passionibus non secus ac nauis in medio Oceano, fluctuant, conferua: tu eas dirige, tu earum gubernator sis, tu cynosura, tu eis omnia, quæ vbi ventus cessauerit, & tranquillitas magna facta fuerit, fidele tibi & nunquam deficiens hic in terris obsequium, & sempiternum in cœlo præstabunt. Amen.

DOMINICA PRIMA IN
QVADRAGESIMA.

Partitio.

- I. *Quis tentator hostis?*
- II. *Quedam desertum tentatoris?*
- III. *Quod desertum tentati?*
- IV. *De Duellibus ipsis, trinog. duello.*
- V. *Cur trima fuerit tentatio?*

*Ductus est Iesus à spiritu in desertum, vt ten-
taretur à diabolo. Matth. 4.*

FIGVRA.

*IVCNDVM sanè spectaculum fuit, Au- 1. Reg. 17.
ditores, pusillum illum adolescentem Da-
uid, in campis Iudæe, exigua armatum fun-
da, aduersus magnum illum Goliadam Prin-
cipem Iherosolymitanum, qui quadraginta diebus
agminibus Israel exprobrauerat, proceden-
tem videre iucundum quoq; fuit, vnico fun-
dæ ictu in fronte, illam molem carneam co-
cidentem, honore simul & vita priuatam, in-
trecti.*